

מאורות השבת

פרשת ואתחנן

עורך: הרב סתיו א.

מאור הפרשה | מאור הדרשה | מאור המנורה | מאור למדרש | מאור הבית | מאור ההלכה

מאור הדרשה

לנצל כח התפילה

"וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה'" (דברים ג, כג)
מה הלחץ של משה רבנו?
הקב"ה גזר שלא יכנס
לארץ- הוא לא יכנס.

למה הוא לוחץ? מתפלל
חמש מאות וחמש עשרה
תפילות...

ובכלל גם אנחנו כך... נגזר
על אדם להיות חולה, הוא
הולך לבית כנסת, קורע את
השמים בתפילות... מה אתה
רוצה? גזרה היא מלפני וכי
למה תהרהר אחריה?

למה אתה רוצה לשנות את
הגזרה של הקב"ה?!

אומר משה רבנו: "ה'
אלוקים- ה' זו מידת
הרחמים, "אלוקים"- זו
מידת הדין.

"אתה החילות להראות את
עבדך, את גדלך ואת ידך
החזקה".

"גדלך"- מידת הרחמים.
"ידך החזקה"- מידת הדין.

"אשר מי אל בשמים
ובארץ".

"אל" זו מידת החסד או
הרחמים? כתוב "אל זועם
בכל יום", ומצד שני "אל
רחום וחנון", "אל" זו אחת
מ"ג מידות רחמים.

המשך בעמוד 3

מאור הפרשה

הרב אבשלום חدد (חמדת משה נעם השבת)

נחמה כפולה

צורך בהשתדלות של האדם לצעד הראשון,
להתחלה. האדם פועל מלמטה, ומלמעלה
מסייעין לו. אמר משה לקב"ה, לי יש תובנה
אחרת, "אתה החילות", אחרי שעברתי את
כל חיי, הייתי מלך בכוש, הוצאתי את ישראל
ממצרים, הורדתי תורה.. בכל הקשיים בכל
ההצלחות "ה' אלוקים", תקיף, בעל כל הכוחות
כולם, אני מבין.. "אתה החילות", אתה היית שם
מהתחלה, אני לא כלום. לא משנה באיזה מצב
אני, זה אתה שם.

אומר המדרש: בט' באב נולד המשיח, בשיא
החורבן. אומר החת"ס: לולי דמסתפינא (שהייתי
רא) הייתי אומר שיום ט' באב עצמו הוא יום
שמחה וששון. כי כשמתוך החושך אפשר
לראות אור של גאולה, זה היסוד של הנחמה
הכפולה.

השפת אמת (ויצא) אומר: נחמה איננה רק יציאה
ממצב הקושי, אלא הנחמה האמיתית היא הבנה
שהגאולה נובעת מתוך הגלות, והצרה מצמיחה
ישועה. ולכן נקרא הקב"ה 'בעל הנחמות'.
נחמה שמהפכת את הרע עצמו שנבין שגם הוא
היה רק טוב, היא נחמה כפולה וגאולה שלימה.

אומר רבינו יונה: ויש על הבוטח בשם להוחיל-
להתפלל ממעוף צוקתו- בזמן צרתו, כי יהיה
החושך סיבת האורה, כמו שכתוב "אל תשמחי
אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחושך ה'
אור לי" **ואמרו חז"ל:** שאלמלא נפלתי לא קמתי
ואלמלא ישבתי בחושך לא היה אור לי.

זה היה הכח של ר' עקיבא. ר' עקיבא הולך
בדרך עם חמור, תרנגול ונר. נטרף החמור הכל
לטובה, נטרף התרנגול הכל לטובה, כבה הנר
הכל לטובה, הכל חשוך לא נשאר לך כלום, לר'
עקיבא יש אור. ועם הכח הזה מצליח ר' עקיבא
לנחם בנחמה כפולה את החכמים. הם בוכים

פרשת ואתחנן, שבת נחמו, ההפטרה הראשונה
של "שבעא דנחמתא", "נחמו נחמו עמי".

אומר המדרש: החטא היה כפול דכתיב "חטא
חטאה ירושלים", העונש היה כפול דכתיב
"לקתה כפליים ביד ה'", הבכי היה כפול דכתיב
"בכו תבכה" וגם הנחמה כפולה דכתיב "נחמו
נחמו עמי".

חטא כפליים זה מובן.. העונש כפול גם הוא
מובן.. וממילא גם הבכי הכפול מובן. אבל מהי
נחמה כפולה? **הרד"ק פירש בפשוטו:** "הכפל
לחיוזוק", כלומר שהנחמה תהיה בעלת עוצמה
כפולה, החטא כפול והעונש כפול צריך נחמה
עצומה. אבל עדיין לא מובן מה העוצמה
הכפולה הזו?

אומר הבן איש חי: שגם ההלקאה היא נחמה.
משל לאדם שהכעיס אותו עבדו מאוד. ישנן
בידו שתי אפשרויות, להכות אותו בחוזקה עד
שיפצע ולמכור אותו אבל אז יפסיד את ערכו, או
להשאיר אותו אצלו וכל הזדמנות להכות אותו
קצת. אומרת כנסת ישראל לקב"ה "השיבני ה'
אליך ונשובה" תחזיר אותנו אליך, "כי אם מאוס
מאסתנו" היית מוכר אותנו, אלא "קצפת עלינו
עד מאוד" אתה מלקה אותנו תמיד, כלומר כמו
אותו עבד אתה רוצה אותנו. אמר הקב"ה "נחמו
נחמו עמי", למה? "כי לקתה מיד ה' כפליים"
גם זו נחמה, עם הקשיים והמלקות אנחנו עדיין
בידיים של הקב"ה. יש נחמה על העתיד שיהיה
טוב, הנחמה הכפולה היא, שגם בתקופה
הקשה הכל הוא טוב.

בפרשה שלנו היסוד הזה נמצא. משה רבינו
אומר לקב"ה "אתה החילות להראות את
עבדך" בכל דבר בעולם נראה שיש איזה

המשך בעמוד 4

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת רבי שמריהו יוסף חיים בן רבי יעקב ישראל זללה"ה

מאור למדרש

הרב אלעד מוריה

תשובת אחרית הימים

למרות שניסיתי לא הצלחתי להתחמק משאלתו כשמבטו החודר נעוץ עמוק בעיניי בדאגה.. קולו ספק שואג ספק לוחש "מה יהיה?!" המצב הפוליטי סבוך יש תופעה של סרבנות.. זה ממש אסון לאומי!

מה נעשה, אם תהיה מלחמה?

יש לוחמים חשובים שלא יילחמו..

'מולי' [שאת שמו האמיתי איני יכול לכתוב], הוא קצין מודאג, שמפקד במילואים על יחידה מובחרת.

בדאגה בירר עם כל חבריו/פקודיו למילואים, כולם יבואו בכל רגע שעם ישראל יצטרך אותם, ובכל זאת "בחדשות אמרו".

תגיד לי אתה! הוא פוקד-מה יהיה כאן?!

אתה יודע, ענתי למולי, היושב מולי, אני לא אוהב להיכנס לוויכוח פוליטי, ובפרט כשאני חש את הכאב העמוק שלך, ואת הדאגה הכנה.

אבל בוא, ננסה ללמוד משהו מפרשת השבוע, שיתן לנו זווית ראייה חדשה, מתאים?

פניו של מולי שהיו מכווצות עד הרגע, התרככו במקצת, הוא כבר לא ישב רק על קצהו הקדמי של הכסא, אלא הרשה לעצמו לשבת על חלק נרחב יותר..

את המשימה של למצוא בפרשת השבוע זווית ראייה למציאות, מולי אוהב.

בכל שבוע אנחנו עושים את זה. ומתרגשים יחד לראות עד כמה פרשת השבוע אקטואלית, וכאילו נכתבה דווקא להיום.

פתחנו את החומש בפרשת ואתחנן (ד, ל) בצר לך... באחרית הימים.. ושבת עד ה' אלוך.

מאור המנורה

מנורת המאור פרק צט

קריאת שמע IV

צריך לזוהר שלא ידבר בין ויאמר לאמת ויצבי. ועל כן, נהגו לחתום באמת.

ותיקנו לומר אמת ויצבי שחרית, על החסד שעושה הקב"ה בכל בוקר, שפוקדנו עם נשמתנו שהפקדנו בידו כשהיינו ישנים. ואמת ואמונה ערבית, על שאנו מפקידים בידו נשמתנו בכל לילה, ומאמינים בו שישיבנה אלינו. והוא מה שאומרת הגמרא (ברכות יב.), אמר רבא ברבי חנינא הזקן משמו של רב, כל מי שלא אמר אמת ויצבי שחרית ואמת ואמונה ערבית, לא יצא ידי חובתו, שנאמר (תהלים צ"ב, ג.) 'להגי' בבוקר חסדך ואמונתך בלילות'.

וסידרו לומר באמת ויצבי, שש פעמים אמת, לפי שבהם מודים שהקב"ה ברא את העולם בששת ימי בראשית, וברא אותנו על מידת האמת. וכך הוא רמוז בשישה מקומות במעשה בראשית, בסופי תיבות, ואלו הן: אחד, (בראשית א, א') **ברא** אלוהים את השמים. שני, (שם, ד) **וירא** אלוהים את האור. שלישי, (שם, כ"ז) **ויברא** אלוהים את האדם. רביעי, (שם, כ"א) **ויברא** אלוהים את התנינים. חמישי, (שם, לא) **וירא** אלוהים את כל אשר עשה. שישי, (שם, ב, ג.) **ברא** אלוהים לעשות.

ויסומך גאולה לתפילה, ואינו ניזוק כל אותו היום. כמו שאומרת הגמרא (ברכות ט:), העיד רבי יוסי בן אליקים משום קהל קדוש שבירושלים, כל הסומך גאולה לתפילה, אינו ניזוק באותו היום. אמר רבי זירא, אני סמכתי גאולה לתפילה וניזוקתי? שאלו אותנו, במה ניזוקת? ענה להם, להביא מתנה לבית המלך. אמרו לו, שם גם כן, מן הדין שכר היה לך לתת לבית המלך. דאמר רבי יוחנן, לעולם ישתדל אדם לקראת מלכי ישראל לראות. ולא לקראת מלכי ישראל בלבד אמרו, אלא אפילו לקראת מלכי האומות. שאם יזכה, יבחין בין מלכי ישראל למלכי אומות העולם.

וכשקורא אדם קריאת שמע כהלכתה ובעונתה, וסומך לה תפילתו כסדרה ותיקונה, עובד עבודה שלמה. כמו שאומרת הגמרא (ברכות טז:), אמר רבי אלעזר מאי דכתיב (תהלים ס"ג, ה') 'כן אברכך בחיי בשמך אשא כפי?' 'כן אברכך בחיי', זו קריאת שמע. 'בשמך אשא כפי', זו תפילה. ואם עושה כן, עליו הכתוב אומר, (שם, ו) 'כמו חלב ודשן תשבע נפשי'. ולא עוד, אלא שנוחל שני עולמות, העולם הזה והעולם הבא, שנאמר (שם) 'ושפתי רננות יהלל פי'.

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת
שלום בן אפרים

לעילוי נשמת
שמעון בן דוד

לעילוי נשמת
ניסים בן פנחס

לעילוי נשמת
אוריית בת ניסים עמרם

לעילוי נשמת
משה בן חסן יעקב

לעילוי נשמת
יהונתן בן משה

מאור
הנשמה

אלא "אל" זה יכול להיות גם מידת הדין וגם מידת הרחמים.

עכשיו אדם אומר על שמועה קשה- "ברוך דין האמת" אבל לעתיד לבוא יאמר: "הטוב והמטיב".

למה? כי יתברר לנו שהכל היה לטובה.

מה שאצלנו בארץ נראה כדין, בשמים זה רחמים.

אמר משה רבנו: "רבנו של עולם, אם הכל אצלך זה רחמים, מדוע אני רואה את זה כדין? אני גם רוצה לראות את הכל כרחמים, לראות את הכל כחסד!"

ומה ענה לו הקב"ה? 'ויתעבר השם בי למענכם'.

'ויתעבר', אומרים חז"ל 'כאישה מעוברת'.

תארו לכם, שבאמצע החודש החמישי מגיעה אישה מעוברת אל הרופא ואומרת: "די נמאס לי, תוציא אותי עכשיו!"

אי אפשר. התינוק עוד לא יכול לצאת, הוא לא יחיה. פחות מתשעה חודשים הולד עוד לא מוכן!

פעם אחת האדמו"ר אחר להכנס לטיש בליל שבת. שאלו אותו החסידים לפשר האיחור, והוא ענה שהיה לו אורח מכובד ביותר, אליהו הנביא, והוא כבר רוצה לבשר על ביאת המשיח. "ולקח לי זמן רב לשכנע אותו שלא יבוא..." אמר האדמו"ר.

"מדוע?" שאל אחד החסידים. אמר לו הרב: "כי ברגע שיבוא המשיח, אי אפשר יותר לתקן. אתה יודע כמה נשמות יש שעוד לא הגיעו לתיקונן? כל עוד הוא לא בא, יש עוד זמן לתקן".

אמר החסיד: "אבל הרב, העיקר שכבר יגיע!" ענה לו הרב: "ומי אמר לך שאחת הנשמות הללו היא לא הנשמה שלך?"

משה ביקש לראות את הארץ, להרוג את עמלק, לבנות את המקדש, וזהו! העולם יגיע לתיקון השלם!

אמר לו הקב"ה: "לא! 'ויתעבר השם בי למענכם', זה כמו אישה מעוברת, עוד לא הגיע הזמן, לכם יש עוד מה לתקן".

הגאולה לא מתעכבת סתם, אלא היא מתעכבת כדי שנספיק להשלים את עצמנו. אם אנחנו עוד לא מושלמים, כל זמן שהגאולה עוד לא הגיעה צריך לנצל כל רגע!

(אוצר הדרשות)

הקמע שלך לשמירה

קריאת שמע היא מעבר לכך, היא לא סתם מורכבת מכמה קטעים, אלא שלכל קטע יש משמעות רבה.

קריאת שמע שעל המיטה היא חשבון נפש על כל היום שעבר מהבוקר ועד הלילה. יש בכוחה לתקן את כל מה שעוות באותו היום, לתקן את העבירות והפגמים אפילו החמורים ביותר.

יש בכוחה לשמור מהרהורים לא טובים וממזיקים כפי שיעץ הרבי מלובביץ לאשה שפנתה אליו וספרה שיש לה הרהורים לא טובים בלילה, לקרוא קריאת שמע לפני השינה.

נפגעת עד עמקי נשמתך ממישהו, מחברתך, מאחותך, משכנתך ואולי אפילו מבעלך, ואת נושאת את הפגיעה הזו בתוך עמקי נשמתך עד כדי כך שמי שפגע בך יכול להיענש, וואו מפחיד ולא פשוט! זכרי! זה יכול להיות בעלך היקר! לכן כדאי וחשוב להקפיד על קריאת שמע ולא להקפיד על מי שפגע בך, ולבקש שם מכל הלב עם דמעות בעיניים ששום אדם לא יענש בסיבתך, ועוד להתוודות על חטאים כמו לשון הרע, כיבוד הורים, גזל... ובודאי כשאת תקפיד, תתמידי ותהי זהירה כל לילה לפני השינה בקריאת שמע מכל הלב והנשמה כאילו כל פעם זו פעם ראשונה שלך ולא מתוך רגילות כמו שאומרת המשנה באבות (ב, יג): **רבי שמעון אומר: הוי זהיר בקריאת שמע ובתפילה**, שלא תהיה התפילה מתוך הרגל אלא מתוך התלהבות מחדש וכוונה גדולה ואת תהי שמורה ומוגנת ואט אט מעשייך ישתפרו לטובה ביום יום וחלילה לא תבואי לידי עוון, כעס וקפיידא כי את בודאי רוצה לישון שנת ישרים ובודאי שלא תרצי ששום אדם לא יענש בסיבתך ובטח לא את בעצמך.

וכדאי שתרגילי את ילדייך למצווה חשובה זו ותזכרי כולכם לכל טוב מהשם יתברך. כותבת לך באהבה רבה!

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד (דברים ו, ד)

על פי הקבלה, בשעת השינה בלילה, הנשמה עולה אל השמים, ושם היא נידונה על מעשיה במשך היום. ומסופר על רבי יצחק מדרוהוביץ' שכשהיה קורא קריאת שמע שעל המיטה ואומר "בידך אפקיד רוחי", מיד היה נרדם. אם ארע, ואמר את הפסוק ולא נרדם, ידע כי עשה חטא, ובשל כך אין רוצים לקבל את נשמתו בשמים עד שיעשה תשובה. פעם אחת אירע לו כך, ובדק ר' יצחק ולא מצא בעצמו שום חטא, עד שנזכר שישב במסיבת לצים שעשו ליצנות וצחוק מן הבעש"ט, והוא ישב ביניהם ולא מחה כנגדם. מיד עמד ממיטתו וציווה לעגלון שלו שיקשור את הסוסים, ובלי שהיות נסע אל מזיבוז' לבקש את מחילתו של הבעש"ט. מעולם לא ראו ר' יצחק והבעש"ט זה את זה, ובמזיבוז' לא הכיר איש את ר' יצחק. בשעת תפילת השחרית הלך ר' יצחק אל בית מדרשו של הבעש"ט, ועמד להתפלל באחת מפינות החדר. באותו היום הוציאו ספר תורה לקרוא בו, והנה אף שלא נפגשו מעולם, קרא הבעש"ט לר' יצחק לעלות לתורה. וכך קרא: "עמוד מרן, מורנו ורבנו ר' יצחק בן ר' יוסף". אחר כך כשבירכו זה את זה בברכת 'שלום עליכם' אמר לו הבעש"ט, "שלום עליכם מורי ורבי, אתה התלוצצת עלי ונסעת דרך כה רבה, ובכן הבעל שם טוב מוחל לך בלב שלם".

יקירתי! כמה קשה לפעמים להרדם בלילה ובכלל להרדים את הילדים!?

אנחנו יודעים שקריאת שמע שעל המיטה עוזרת להרדם ולהרדים, קוראים אותה ועוצמים את העיניים בבטחון מלא שיהיה לילה שקט ורגוע, בלי פחדים מצד הילדים וגם מצדנו המבוגרים, ובטח שהחלומות יהיו מתוקים מדבש.

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

מאור הפרשה המשך מעמוד 1

שהסבל שהוא סבל, לא היה בכלל סבל, זו נקראת נחמה אמיתית, וזה מה שאומר הנביא "נחמו נחמו עמי".

בפסיקתא רבתי מובא: לעתיד לבוא, אמר רבי יצחק, שעה שמלך המשיח נגלה בו, כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה... וישראל מתרעשים ומתבהלים, ואומרים להיכן נלך ולהיכן נבוא, ואומר להם בניי, אל תתייראו, כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם, (כל מה שהיה נראה כסבל, פרעות, שואה פוגרום...) הגיע זמן גאולתכם, באותה השעה מבהיק הקב"ה אורו של מלך המשיח (מתגלת התמונה השלימה). בא מלך המשיח ועומד על הגג של בית המקדש, ומשמיע להם לישראל ואומר להם עונים הגיע זמן גאולתכם ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזרח עליכם, שנאמר "קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח". **שזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אכ"ר. שבת שלום.**

והוא שוחק וכשהוא מסביר להם את צחוקו הם מודים לו "עקיבא נחמתנו עקיבא נחמתנו" נחמה כפולה.

ר' עקיבא שידוע לקשור כתרים לאותיות, לבנות תילי תילים של הלכות על כל קוץ. כשסורקים את בשרו, כולו השתוקקות "כל ימי חייתי", מהייסורים הגדולים שנראים לכל אדם כמו קוץ, עשה הלכות. מה ההבנה בזה? "אתה החילות", ר' עקיבא כמו משה רבינו, באספקלריה המאירה רואה את התמונה כולה, אני מבין, הקב"ה, הכל זה אתה.

חכמים בוכים ור' עקיבא צוחק, כשאני רואה את החורבן, גם אני רואה את החושך, אבל בתוכו אני רואה את האור, את נבואת זכריה, את בורא עולם!

אומר המלבי"ם: כשלא רואים את התמונה המלאה, אי אפשר לנחם אחד את השני. נחמה אמיתית, היא נחמה שצריכה להראות לאדם,

מאור ההלכה

מתוך 'קיצור הלכות ומנהגים - הלכות שבת'
המצורף לספר שתילי זיתים הלכות שבת

רסג

הדלקת נרות שבת, וקבלת תוספת שבת

לב אבל יחיד שהקדים ואמר סדר הקבלת שבת (דהיינו מזמורי לכו נרננה, ופיוט לכה דודי, ומזמור שיר ליום השבת) מפלג המנחה ואילך, והתנה לפני כן שאינו מקבל שבת באמירה זו עד תפילת ערבית, יש אומרים שלא חלה עליו השבת, ולא נאסר בעשיית מלאכה (עיין א"ר סקכ"ה וז"ר סקכ"א):

לג אם רוב הקהל נמצאים בבית הכנסת, וקיבלו עליהם שבת באמירת מזמור שיר ליום השבת, אפילו מפלג המנחה, המיעוט נמשכים אחריהם על כרחם, אפילו אם לא אמרו עמהם את המזמור, ואפילו אם התנו שאינם מקבלים שבת. לפיכך גם המיעוט אסורים אפילו בעשיית מלאכה האסורה מדרבנן (שו"ע סי"ב וסי"ג, ושת"ז וז"ר סקכ"ב). אבל אם רק מיעוט הקהל נמצאים בבית הכנסת, וקיבלו עליהם שבת באמירת מזמור שיר ליום השבת, הרוב אינם נמשכים אחריהם (שת"ז וז"ר סקכ"ב):

לד יחיד שבא לבית הכנסת לפני שקיעת החמה, והציבור כבר קיבלו שבת באמירת מזמור שיר ליום השבת, לא יתפלל מנחה בתוך אותו בית כנסת אלא בחוץ (שו"ע סט"ו) [סב]. ויכול להתפלל בחדר הסמוך לבית הכנסת, או בעזרת הנשים, אם אין שם אנשים המתפללים עם הציבור וקיבלו שבת (פשוט) [סג]. אבל אם בא לבית הכנסת ועדיין לא קיבלו הציבור שבת באמירת מזמור שיר ליום השבת, כגון שהם אוחזים בסדר הקבלת שבת, רשאי להתפלל מנחה בתוך אותו בית כנסת, אף אם הוא יודע שהציבור יקבלו שבת בעודו מתפלל, הואיל והתחיל בהיתר, לפי שהאיסור להתפלל תפילה של חול אצל המתפללים של שבת, אינו אלא חומרא (שו"ע סט"ז, ושת"ז וז"ר סקכ"ח):

לה במה דברים אמורים, כשבא היחיד לבית הכנסת שנוהגים שם לומר סדר הקבלת שבת מוקדם, באופן שמגיעים לאמירת מזמור שיר ליום השבת לפני שקיעת החמה, ומקבלים שבת באמירת המזמור. לפיכך אם עדיין לא אמרו הציבור את המזמור, רשאי להתפלל מנחה בתוך אותו בית כנסת. אבל אם בא היחיד לבית הכנסת שנוהגים שם לומר סדר הקבלת שבת מאוחר, באופן שמגיעים לאמירת המזמור אחרי שקיעת החמה (וכפי שהוא בזמנינו ברוב בתי כנסיות), ולכן הם צריכים לקבל שבת לפני כן, אם הוא כמה דקות לפני שקיעת החמה, שאז בודאי כבר קיבלו הציבור שבת, לא יתפלל מנחה בתוך אותו בית כנסת, אלא יעשה כפי שנתבאר לעיל סעיף לד [סד]:

[סב] ואם התחיל להתפלל בתוך בית הכנסת. לא יפסיק, שהרי אין זה איסור אלא חומרא. כדלקמן בסוף הסעיף: להחמיר אפילו במסדרון, דחשיב כבית הכנסת:

[סג] ונראה שיכול להתפלל אפילו במסדרון בית הכנסת. אם אין שם אנשים המתפללים עם הציבור וקיבלו שבת. שהרי אינו בתוך הציבור. ובפרט שאין זה

[סד] כנלע"ד פשוט:

